

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus I. De Vicarijs perpetuis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

persistere; si verò contra hanc regulam nostram, & contra regulam Sanctorum CCCXVIII. Patrum, qui in Nicæno Concilio hoc constituerunt, temerarius præsumptor fuerit, & de cætero oblationes de sacris Ecclesijs auferre molitus fuerit,

sub anathematis vinculo sit colligatus, & contemnatus; responderunt omnes, fiat, fiat: ibidem; officium autem *Sacrista* dignitatibus annumerat Azor p. 2. lib.

3. cap. 16. q. 6.

* * *

QUÆSTIO XXVII. IN TIT. XXVII. DE OFFICIO CUSTODIS.

2305. **C**ustos Ecclesie dicitur is, cui ea, quæ Ecclesie competunt, custodienda committuntur, sub obedientia Archidiaconi; Fagnanus in c. *Custos Ecclesie h. t. nu. 1.* multa habet communia cum Sacrista; & ideo in cit. c. *perlectis*, ubi cæterò quin referuntur omnia propè munia Hierarchiæ Ecclesiasticæ, nulla sit specialis mentio *Custodis*, distincti à Sacrista; & in plerisque Ecclesijs est tantum alter eorum, ut notat Zoësius hic n. 1. Eius officium est, pallia, & linteamina altaris custodire; lampades, cæteraque luminaria debito tempore accendere, & extinguere (c. 1. h. t.) ad horas Canonicas jussu Archidiaconi pulsare; panem, & vinum ad missam parata habere; eleemosynas, seu oblationes Clericis distribuere (c. 2. eod.) ubi additur his verbis: *hi tres*, videlicet Archidiaconus, Archipresbyter, & Custos, sunt

quasi columna Ecclesie, ideo debent esse unanimes, & sine invidia: dixi, oblationes Clericis distribuere; circa quod notandum, oblationes lucrari non posse, nisi Clericos intereffentes divinis; Barbofa in c. 2. de offic. Custod. oblationes autem, quæ fiunt tempore *Jubilæi*, vel anno sancto, in Ecclesia Cathedrali, spectare ad Archipresbyterum ejusdem Ecclesie; non, ad Episcopum; Barbofa cit. nu. 3. Abbas in c. *quoniam*, de decimis; eas verò, quæ lacris imaginibus deferuntur, sive intra, sive extra Ecclesiam Parochialem positæ sint illæ sacræ imagines, modò sint intra limites Parochiæ, de jure, & consuetudine, esse Parochi; sic Barbofa cit. nu. 4. & fusiè Azor p. 1. l. 7. c.

27. quest. 13.

* * *

QUÆSTIO XXVIII. IN TIT. XXVIII. DE OFFICIO VICARIJ.

2306. **C**onsideratis eorum officijs, qui deseruiunt Ecclesijs *nomine proprio*; sequitur de iis, qui deseruiunt *nomine alieno*, cujusmodi sunt *Vicarij*, seu vices gerentes, qui in locum alterius (mortui, vel impediti) substituuntur ab eo, qui à lege ad id potestatem habet. Talis facultas etiam Episcopis concessa est, ut sibi Vicarios generales constituere valeant; ut notat Barbofa h. t. num. 4. Et hi sunt in triplici classe 1. scilicet *nati*, seu *legitimi* (scilicet dati à lege, quales sunt Archidiaconi) 2. *foranei*, qui scilicet extra civitatem, in qua est Episcopi Sedes, jurisdictionem exercent) quos nimirum Episcopus, in certa diocesis parte, vel in oppido constituit) 3. generales, seu *dativi*, vel constituit, quos Episcopus creavit, & confi-

tuit, ut ejus vicem gererent in eodem Tribunali, & loco, in quo ipse jus dicere consuevit; sic Barbofa ad rubricam hujus tit. n. 9. sed titulus præsens potissimum agit, non de *Vicarijs Episcoporum*, sed *beneficiorum*, ex quibus aliqui sunt *Vicarij perpetui*, alij solum *temporales*; de quibus in præfenti.

ARTICULUS I.

De Vicarijs perpetuis.

Vicarius perpetuus est, qui canonicè (id est autoritate Episcopi, vel in hoc habentis potestatem quasi Episcopalem) in aliqua Ecclesia Parochi cum certa, & congrua portione annua, tanquam laboris & operæ mercede, ex proventibus ipsius

1307

ipsius Ecclesiæ constituitur; sic Valens: *h. t. n. 1.* cum communi. Hæc potestas, autoritate Episcopali habendi Vicarium perpetuum jure Canonico conceditur 1. habenti suæ dignitati, vel præbendæ annexam Ecclesiam Parochialem *c. extirpanda, 30. §. qui verò, de præbend. ibi: qui verò paræcialem habet Ecclesiam, non per Vicarium, sed per se ipsum, illi deseruiat in ordine, quem ipsius Ecclesiæ cura requirit; nisi fortè dignitati, vel præbendæ paræcialis Ecclesia sit annexa: in quo casu concedimus, ut, qui talem habet præbendam, vel dignitatem (cum oporteat eum, in majori Ecclesia deservire) in ipsa Ecclesia paræciali idoneum, & perpetuum habeat Vicarium, canonicè institutum; qui (ut prædictum est) congruentem habeat de ipsius Ecclesiæ proventibus portionem: alioquin illà se sciat, auctoritate hujus decreti, privatam, liberè alij conferendâ, qui velit, & possit, quod dictum est, adimplere. Illud autem penitus interdiximus, ne quis in fraudem (de proventibus Ecclesiæ, quæ curam habere debet) proprij Sacerdotis, pensionem alij pro beneficio conferre præsumat.*

1308

Item *c. de Monachis 12. eod.* ubi Alexander III. Vigoricensi Archiepiscopo, de Monachis, inquit, qui Vicarios paræcialium Ecclesiarum gravant, ut hospitalitatem tenere non possint, eam providentiam habeas, quod ad præsentationem monacharum nullum recipias, nisi tantum ei de proventibus Ecclesiæ, coram te fuerit assignatum; unde jura Episcopalia possit persolvere, & congruam sustentationem. Idem conceditur Cathedralibus, Collegiatis, seu alijs Ecclesijs, vel Monasterijs, Collegijs, & locis pijs, quæ beneficia Ecclesiastica, perpetuò sibi unita, & annexa habent. *Trid. sess. 7. de reform. c. 7. ibi: beneficia Ecclesiastica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu alijs Ecclesijs, vel monasterijs, beneficijs, seu Collegijs, aut pijs locis quibuscunq; perpetuò, unita & annexa reperiuntur ab Ordinarijs locorū annis singulis visitentur; qui sollicitè providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos (nisi ipsis Ordinarijs pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur) ab eis cum tertiarum partium fructuum, aut majori, vel minori (arbitrio ipsorum Ordinariorum) portione, etiam super certa re assignanda,*

ad idem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegijs, exemptionibus, etiam cum Judicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscunq; in præmissis, minime suffragantibus: *Et sess. 25. c. 16. de reform. ibi: in ijs verò, in quibus contra eorum institutionem, seu foundationem, cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario, quocunq; nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quamprimùm, & ad minus intra annum, à fine præsentis Concilij, arbitrio Ordinarij, juxta formam decreti sub Felicis recordat. Paulo III. assignetur; ubi nota, quod hoc decretum, dans facultatem Ordinarijs, visitandi beneficia curata, unita monasterijs, intelligatur de beneficijs extra monasterium; quo casu *ex c. 11. sess. 25. de regular. visitat tantum personas, inibi curam animarum exercentes; & hoc cumulativè; non autem privativè ad Abbatem; ita Rota in Piscien. jurisdictionis 15. Julij 1590.**

2309.

Præter hæc not. quod Vicarij perpetui habeant verum titulum, per *Clement. unic. h. t. ibi: quæ de Ecclesijs, curam animarum habentibus, per receptionem aliarum similium amittendis, ac de ipsarum Rectoribus promovendis ad sacerdotium: Et de eorum atate, à jure statuta noscuntur: in perpetuis Ecclesiarum paræcialium Vicarijs, & assumptis ad eas, volumus observari.* Et ideo non possunt removeri per Rectores earum Ecclesiarum præter juris ordinem, *c. 3. h. t. ubi Alexander III. Episcopo Vintoniensi scribit, quod, si personatum obtines (v. g. Cathedralis Ecclesiæ Decanatum) cui Parochialis Ecclesia unita est, Vicarium inibi instituerit, eique, cum Episcopi assensu, & auctoritate certam redditu portionem assignaverit, atque mortuo Decano, seu persona, alius successerit, non potest is Vicarium amovere, aut pensionem ipsi designatam minuere: si verò ob crimen privationem mereatur, tum à Judice suo condemnandus erit, etiam mortuo Rectore principali. Barb. in cit. c. 3. nu. 3. & ideo etiam jura de Rectore parochialis Ecclesiæ constituta, locum habent in Vicario perpetuo; cit. *Clem. unic. h. t. & c. postulasti 27. de rescriptis; ubi statui-**

statuitur, quòd non valeant literæ impetratæ beneficium obtinendum, in quibus impetrans tacuit perpetuam *Vicariam*. Hinc nota 2. *Vicarios perpetuos*, teneri ad residentiam, c. 6. h. t. ibi: *mandamus, quatenus perpetuos Vicarios, ut in Ecclesijs, in in quibus Vicarias obtinent, resideant; ejusmodi Vicarij habent beneficium curatum, ut notat Barbof: in dict. c. 6. n. 2.* quia perpetuæ Vicariæ, sunt propriè beneficium Ecclesiasticum, ut colligitur *ex cit. c. postulasti*; & ideo penes ipsos est animarum cura in actu, & exercitio; quin principalis in ea, spretò Vicariò, se possit ingerere; Abbas *in c. extirpanda, §. qui verò de prab. n. 15.* nec quoad curam animarum in foro Pœnitentiæ; sic Azor parte 2. l. 3. c. 6. q. 2. *ad finem*, non possunt simul habere duas Vicarias perpetuas c. 2. h. t. ibi: *provideas, ne in Episcopatu tuo, patriar' aliquem plures Vicarias habere: quia, cum Vicarij teneantur personis, & Ecclesijs deservire, alienum est ab ordine juris, ut Vicariam quis habeat, prater unam; nec sibi alium Vicarium perpetuum substituere, c. 4. h. t.* ibi: *Clericos in Præbyteratu, vel in alijs inferioribus ordinibus constitutos, in Vicarijs Ecclesiarum, quas adepti sunt, alios sibi substituere non permittas; cum id satis sit absolum, & absurdum;* possunt temporalem; de quo V. nu. 2812. & seqq.

ARTICULUS II.

De Vicario temporali, seu Cooperatore.

2310. **V**icarius temporalis dicitur, qui in locum alicujus solùm ad tempus constituitur c. & temporis, 16. q. 1. c. 1. *ne Sede vacante*; ejus Vicaria non est beneficium Ecclesiasticum, gloss: *in Extravag. Execrabilis, Joannis XXII. de prabend.* est ad nutum revocabilis; expirat morte Rectoris Principalis; Abbas *in cit. cap. extirpanda*; non datur in titulum; nec gaudet prærogativis Vicariæ perpetuæ; nec comprehenditur sub reservationibus; Gonzalez *cit. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 3. nu. 32.* Vicarium temporalem in Ecclesia patronata constitui posse à Rectore illius Ecclesiæ, etiam sine consensu Patroni, docet Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 3. nu. 38. V. infra nu. 2313.*

2311. Præterea not. Vicarium temporalem dupliciter constitui posse; nempe cum,

vel sine titulo. Nam quando Parochus; propter aliquod impedimentum, sui locò constituit aliquem Clericum ad breve tempus v. g. ad dies 15. talis Clericus dicitur ejus Vicarius, sed *sine titulo*; si autem ad longum tempus, erit *cum titulo*; sic Castropalaus n. 2. tr. 13. D. 1. p. 8. n. 2. Not. 2. Vicarium temporalem *sine titulo*, fieri posse sola nominatione Parochi; ad longum autem tempus non, nisi cum autoritate Episcopi, per c. *cum ex eo 34. de elect. in 6.* ibi: *septennio prædicto durante, jidem Episcopi, & Superiores, sollicitè providere curent, ut per bonos sufficientes Vicarios, ab eis, hujusmodi Ecclesijs deputandos, animarum cura diligenter exercentur; & c. pervenit 28. de appellat.* ibi: *interim verò alicui honestæ personæ vices ejus, in Ecclesia prælaxata committas, & c. sic etiam Abbas in c. quoniã 2. ne Pralati vices suas; Azor p. 2. l. 3. c. 6. q. ult.*

Not. 3. ad hanc Vicarij designationem non requiri consensum Patroni, licet beneficium sit de jure patronatùs Laicorum, per c. *ad hæc 3. de offic. Vicarij*; cum ibi solùm exigatur institutio ejus per Ordinarium; sed hic textus loquitur de Vicario *perpetuo*; non *temporali*. Not. 4. Vicarium quoque temporalem designari ab Ordinario; cum beneficium vacat, dum ei de Rectore provideatur; sufficereque solam nominationem; sic Castropalaus *loc. cit.* Not. 5. ex Azor *cit. c. 6. q. 3.* generaliter tenendum, Vicarium designari debere, quoties Rector Ecclesiæ, impeditus est; quod contingit, quando beneficium curatum annectitur mensæ Capitulari, vel Episcopali; vel quando Monasteria, Conventus, & Capitula Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum, à primæva sua institutione curam animarum habeant, ut notat Azor *cit.* nec in dato casu Vicarius necessariò est perpetuus, ut observat Castropalaus *cit.*

Not. 6. Vicarium temporalem, & ad nutum amovibilem, mortuo Rectore, posse, ac debere stipendium servitij facti, si necdum solutum sit, repetere ab hærede Rectoris, vel à Successore in beneficio. Nam hæres pro quantitate hæreditatis tenetur solvere antecessoris debita; & Successor in beneficio, ex fructibus beneficij, solvere debet, Antecessoris debita, contracta *in utilitatem Ecclesiæ*, esto fructus ad